

Motion till riksdagen 2013/14:Fi8

av **Fredrik Olovsson m.fl. (S)**
med anledning av skr. 2013/14:205

Riksrevisionens rapport om regeringens redovisning i budgetpropositionen för 2014

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen samlat bör redovisa uppfyllelsen av budgetpolitiska mål på det sätt som anges.

Motivering

Riksrevisionen konstaterar att regeringens utvärdering av måluppfyllelsen i allt väsentligt vilar på regeringens egna – och mycket optimistiska – antaganden om effekterna av den förda politiken. I korthet bygger regeringens resonemang på att de stora ofinansierade skattesänkningarna kommer att leda till en stor mängd jobb i framtiden. När dessa sysselsättningseffekter faktiskt uppträder kommer de offentliga finanserna – som i nuläget uppvisar betydande underskott – att bättra sig och närma sig överskottsmålets nivå. Riksrevisionen rekommenderar regeringen att underkasta sina mycket optimistiska kalkyler en känslighetsanalys, där andra bedömares – sannolikt mer realistiska – antaganden om effekterna av regeringens politik ligger till grund för den makroekonomiska framskrivningen. Vi delar Riksrevisionens bedömning.

Därutöver uppmärksammar Riksrevisionen att regeringen inte förmår göra en samlad bedömning av måluppfyllelsen av överskottsmålet. Vi anser att det är svagt av regeringen att inte stå för det faktum att den förda politiken inte är förenlig med överskottsmålet. De indikatorer som regeringen själv valt för att följa upp överskottsmålet visar tydligt att regeringens politik är oförenlig med det finanspolitiska ramverket. Föga förvånande har många års ofinansierade skattesänkningar lett till att de offentliga finanserna försvagats. De överskott som den borgerliga regeringen ärvt av Göran Perssons regering har vänts till

Fel! Okänt namn på

ett stort underskott. Vi delar Riksrevisionens bedömning att regeringen själv bör stå för konsekvenserna av sin politik i ett samlat uttalande om måluppfyllelsen.

Regeringen har i dessa sammanhang hänvisat till att man i propositionen En utvecklad budgetprocess (prop. 2013/14:173) bl.a. föreslagit att det i budgetlagen införs en bestämmelse om att regeringen vid en bedömd avvikelse från överskottsmålet ska redogöra för hur återgång ska ske. En sådan bestämmelse förlorar givetvis sitt värde om regeringen aldrig avser att medge en avvikelse från målet trots att en sådan uppkommit.

Bakgrund

Riksdagen har beslutat att det finansiella sparandet i offentlig sektor ska uppgå till i genomsnitt 1 procent av BNP över en konjunkturcykel. Eftersom överskottsmålet är uttryckt som ett genomsnitt över en icke definierad tidsperiod framhåller Riksrevisionen att det ställs stora krav på en tydlig och transparent redovisning av måluppfyllelsen.

Enligt budgetlagen ska regeringen två gånger per år redovisa hur överskottsmålet uppnås. I Riksrevisionens granskning av budgetpropositionen för 2014 framhåller myndigheten bl.a. att regeringens antaganden om effekterna av den förda politiken har stor betydelse för beräkningarna av måluppfyllelsen – och att dessa antaganden skiljer sig kraftigt från andra bedömares. Myndigheten framhåller också att regeringens redovisning och analys av måluppfyllelsen är mångtydig och saknar ett samlat uttalande kring om överskottsmålet nås.

Regeringens optimistiska antaganden förklarar att regeringen tycker sig nå överskottsmålet

Riksrevisionen framhåller att regeringens uppföljning av överskottsmålet till stor del vilar på regeringens egna antaganden om den förda politikens effekter. Riksrevisionens granskning visar att regeringen i budgetpropositionen är betydligt mer optimistisk om den förda politikens effekter på den svenska ekonomins potentiella produktionsnivå än andra prognosmakare.

Detta får, enligt Riksrevisionen, till följd att tillväxttakten i ekonomin väntas bli mycket hög de sista åren i beräkningarna. Det får i sin tur den effekten att det finansiella sparandet stärks i slutet av beräkningsperioden så att det uppgår till över 1 procent av BNP 2017. Att sparandet mot slutet av beräkningen ligger i linje med den målsatta nivån är således till stor del ett resultat av regeringens egna antaganden – snarare än en framskrivning av en historisk ekonomisk utveckling.

När regeringen dömer av den förda finanspolitiken mot överskottsmålet, hänvisar den till att det finansiella sparandet och det strukturella sparandet når den målsatta nivån i slutet av prognosperioden. Av redovisningen framgår det däremot inte vilken effekt som regeringens egen – och i förhållande till andra

Fel! Okänt namn på

prognosmakares avvikande – bedömning av potentiell BNP har på prognosen för det finansiella sparandet.

Regeringens egen bedömning av ekonomins potentiella nivå har stor betydelse för den framåtblickande uppföljningen av överskottsmålet, då beräkningen bygger på ett antagande om att denna nivå kommer att uppnås i slutet av beräkningsperioden.

Riksrevisionen framhåller att regeringen bör redovisa en känslighetskalkyl för hur bedömningen av potentiell BNP och antagandet om ett slutet BNP-gap i beräkningsperiodens slut påverkar måluppfyllelsen av överskottsmålet. Detta är särskilt viktigt när regeringens bedömning av potentiell BNP skiljer sig från övriga bedömares – vilket är fallet i detta nu.

Regeringen gör inget samlat uttalande kring hur överskottsmålet nås

Enligt budgetlagen ska regeringen redovisa hur överskottsmålet har uppnåtts och kommer att uppnås. Regeringen redovisar skrivningar kring måluppfyllelsen på flera ställen i budgetpropositionen. Dessa skrivningar skiljer sig emellertid åt och återger inte på ett tydligt sätt huruvida regeringen anser att överskottsmålet är uppnått eller inte. Riksrevisionen framhåller att transparensen i budgetpropositionen och tillämpningen av det finanspolitiska ramverket skulle vinna på ett samlat uttalande från regeringen som svarar på frågan hur överskottsmålets uppnås – och att regeringen bör redovisa ett sådant samlat ställningstagande.

Stockholm den 28 april 2014

Fredrik Olovsson (S)

Pia Nilsson (S)

Bo Bernhardsson (S)

Jörgen Hellman (S)

Marie Nordén (S)

Sven-Erik Bucht (S)

Ardalan Shekarabi (S)